

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (kolmas koda)

7. aprill 2022*

Eelotsusetaotlus – Õigusalane koostöö tsiviilasjades – Kohtualluvus, kohtuotsuste tunnustamine ja täitmine tsiviil- ja kaubandusajades – Määrus (EL) nr 1215/2012 – Kohaldamisala – Artikli 2 punkt a – Mõiste „kohtuotsus“ – Teises liikmesriigis välja antud maksekäsk pärast kolmandas riigis tehtud kohtuotsuse hindamist võistlevas lihtmenetluses – Artikkel 39 – Täidetavus liikmesriikides

Kohtuasjas C-568/20,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Oberster Gerichtshofi (Austria kõrgeim üldkohus, Austria) 23. septembri 2020. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 2. novembril 2020, menetluses

J

versus

H Limited,

EUROOPA KOHUS (kolmas koda),

koosseisus: koja president K. Jürimäe, kohtunikud N. Jääskinen, M. Safjan (ettekandja), N. Piçarra ja M. Gavalec,

kohtujurist: P. Pikamäe,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- J, esindaja: *Rechtsanwalt* C. Straberger,
- H Limited, esindaja: *Rechtsanwalt* S. Turic,
- Saksamaa valitsus, esindajad: J. Möller, M. Hellmann ja U. Bartl,
- Euroopa Komisjon, esindajad: M. Heller ja H. Leupold,

* Kohtumenetluse keel: saksa.

olles 16. detsembri 2021. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,
on teinud järgmise

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus käsitleb küsimust, kuidas tõlgendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2012. aasta määruse (EL) nr 1215/2012 kohtualluvuse ning kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades (ELT 2012, L 351, lk 1) artiklit 1, artikli 2 punkti a, artiklit 39, artikli 42 lõike 1 punkti b ning artikleid 45, 46 ja 53.
- 2 Taotlus on esitatud J-i ja H Limitedi vahelises kohtuvaidluses sellise maksekäsu kohtumääruse täitmise üle Austrias, mille on teinud High Court of Justice (England & Wales) (kõrge kohus (Inglismaa ja Wales), Ühendkuningriik) (edaspidi „High Court“) Jordaanias tehtud kahe kohtuotsuse alusel.

Õiguslik raamistik

- 3 Määruse nr 1215/2012 põhjendustes 4, 6, 26 ja 34 on märgitud:

„(4) Teatavad erinevused kohtualluvust ja kohtuotsuste täitmist käsitlevates siseriiklikes eeskirjades takistavad siseturu häireteta toimimist. Olulised on sätted, millega ühtlustatakse kollisiooninormid kohtualluvuse kohta tsiviil- ja kaubandusajades ning tagatakse, et liikmesriigis tehtud kohtuotsuste vastastikune tunnustamine ja täitmine oleks kiire ja lihtne.

[...]

(6) Selleks et saavutada tsiviil- ja kaubandusajades tehtud kohtuotsuste vaba liikumine, on vajalik ja asjakohane, et kohtualluvuse ning kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise eeskirju reguleeritaks liidu õigusaktiga, mis on siduv ja vahetult kohaldatav.

[...]

(26) Vastastikune usaldus õigusemõistmise vastu [Euroopa] [L]iidus õigustab põhimõtet, mille kohaselt tuleks ühes liikmesriigis tehtud kohtuotsuseid tunnustada ilma erimenetluseta kõigis liikmesriikides. Lisaks õigustab kohtuotsuse täitmisele eelneva täidetavaks tunnustamise menetluse kaotamist liikmesriigis, kus kohtuotsusele tuginetakse või täitmist taotletakse, eesmärk muuta piiriüleste kohtuvaidluste lahendamine kiiremaks ja odavamaks. Sellest tulenevalt tuleks liikmesriigi kohtu tehtud kohtuotsust kohelda kui otsust, mis on tehtud taotluse saanud liikmesriigis.

[...]

(34) Tuleks tagada [27. septembri 1968. aasta konventsiooni kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades (EÜT 1972, L 299, lk 32), mida on muudetud hilisemate konventsioonidega uute liikmesriikide ühinemise kohta selle konventsiooniga (edaspidi „1968. aasta Brüsseli konventsioon“)], [nõukogu 22. detsembri 2000. aasta] määruse (EÜ) nr 44/2001 [kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja

kaubandusasjades (EÜT 2001, L 12, lk 1; ELT eriväljaanne 19/04, lk 42)) ja käesoleva määruse vaheline järjepidevus ning selleks tuleks ette näha üleminekusätteid. Järjepidevust on vaja ka Euroopa Liidu Kohtu tõlgendustes 1968. aasta Brüsseli konventsiooni ja seda asendavate määruste kohta.“

4 Määruse artikli 1 lõikes 1 on sätestatud:

„Käesolevat määrust kohaldatakse tsiviil- ja kaubandusasjade suhtes igat liiki kohtutes. Eelkõige ei kohaldata seda maksu-, tolli- ja haldusasjade suhtes ega riigi vastutuse suhtes tegevuse või tegevusetuse eest riigivõimu teostamisel (*acta iure imperii*).“

5 Määruse artiklis 2 on ette nähtud:

„Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „kohtuotsus“ – liikmesriigi kohtu lahend, sealhulgas dekreet, määrus, otsus või täitemäärus, samuti kohtuametniku otsus kohtukulude kohta.

III peatüki kohaldamisel hõlmab „kohtuotsus“ ajutisi meetmeid, sealhulgas kaitsemeetmeid, mille on määranud käesoleva määruse kohaselt asja sisuliseks arutamiseks pädev kohus. See ei hõlma ajutisi meetmeid, sealhulgas kaitsemeetmeid, mille kohus on määranud, ilma et kostjat oleks kohtuistungile kutsutud, välja arvatud juhul, kui meetme määramise otsus on kostjale kätte toimetatud enne täitmisele pööramist;

[...]

d) „päritoluliikmesriik“ – liikmesriik, kus sõltuvalt asjaoludest on tehtud kohtuotsus, kinnitatud või sõlmitud kohtulik kokkulepe või ametlikult koostatud või ametliku dokumendina registreeritud ametlik dokument;

e) „taotluse saanud liikmesriik“ – liikmesriik, kus tuginetakse kohtuotsuse tunnustamisele, või taotletakse kohtuotsuse, kohtuliku kokkuleppe või ametliku dokumendi täitmist;

f) „otsuse teinud kohus“ – kohus, kes on teinud kohtuotsuse, mille tunnustamist või täitmist taotletakse.“

6 Sama määruse artiklis 39 on sätestatud:

„Liikmesriigis tehtud kohtuotsus, mis on selles liikmesriigis täidetav, on täidetav ka teistes liikmesriikides, ilma et oleks nõutav otsuse täidetavaks tunnistamine.“

7 Määruse nr 1215/2012 artikli 42 lõikes 1 on ette nähtud:

„Selleks et liikmesriigis täita teises liikmesriigis tehtud kohtuotsust, esitab taotleja pädevale täitevasutusele järgmised dokumendid:

a) kohtuotsuse koopia, mis vastab selle ehtsuse kindlakstegemiseks vajalikele tingimustele, ning

b) artikli 53 kohaselt väljastatud tunnistuse, millega tõendatakse, et kohtuotsus on täidetav, ning mis sisaldab väljavõtet kohtuotsusest ja vajaduse korral asjakohast teavet sissenõutavate menetluskulude ja intressi arvutamise kohta.“

8 Määruse artikli 45 lõikes 1 on sätestatud:

„Kohtuotsuse tunnustamisest keeldutakse huvitatud poole taotlusel:

a) kui tunnustamine on selgelt vastuolus taotluse saanud liikmesriigi avaliku korraga (*ordre public*);

[...]“.

9 Määruse artiklis 46 on ette nähtud:

„Kohtuotsuse täitmisest keeldutakse selle isiku taotlusel, kelle vastu kohtuotsuse täitmist taotletakse, artiklis 45 osutatud alusel.“

10 Määruse artiklis 52 on sätestatud:

„Ühes liikmesriigis tehtud kohtuotsus ei kuulu ühelgi juhul taotluse saanud liikmesriigis sisulisele läbivaatamisele.“

11 Määruse nr 1215/2012 artikkel 53 on sõnastatud järgmiselt:

„Otsuse teinud kohus väljastab huvitatud poole taotlusel tunnistuse, kasutades I lisas esitatud vormi.“

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

12 High Court kohustas 20. märtsi 2019. aasta maksekäsu kohtumäärusega J-i, kes on Austrias elav füüsiline isik, tasuma Jordaania kohtute 3. mail ja 20. mail 2013 tehtud kahe kohtuotsuse täitmisel (edaspidi „Jordaania kohtuotsused“) pangale H Limited põhisummana 10 392 463 USA dollarit (USD) (ligikaudu 9 200 000 eurot), millele lisandusid intressid ja kulud. High Court väljastas ka määruse nr 1215/2012 artiklis 53 ette nähtud tunnistuse.

13 H Limited taotles määruse nr 1215/2012 alusel selle maksekäsu kohtumääruse täitmist Bezirksgericht Freistadti (Freistadti esimese astme kohus, Austria) tööpiirkonnas, esitades eelkõige selle määruse artiklis 53 nimetatud tunnistuse.

14 Bezirksgericht Freistadt (Freistadti esimese astme kohus) lubas 12. aprilli 2019. aasta kohtumäärusega H Limitedil High Courti 20. märtsi 2019. aasta kohtumääruse alusel ja määrust nr 1215/2012 kohaldades pöörata viimati nimetatud kohtuotsus täitmisele, et nõuda sisse 9 249 915,62 euro suurune summa koos intresside ja kuludega. Nimetatud kohus märkis eelkõige, et menetlus High Courtis järgis võistlevuse põhimõtet.

15 Landesgericht Linz (liidumaa kohus Linzis, Austria) jättis J-i määruskaebuse 12. aprilli 2019. aasta kohtumääruse peale 22. juuni 2020. aasta määrusega rahuldamata. Olles märkinud, et High Courti 20. märtsi 2019. aasta kohtumäärus kujutab endast kohtuotsust määruse nr 1215/2012 artikli 2 punkti a tähenduses, rõhutas apellatsioonikohus, et selle määruse artiklis 53 nimetatud tunnistus, mille esitas H Limited, ei tekita mingit kahtlust, et tegemist võiks olla mõne selle määruse artiklis 45 ette nähtud tunnustamisest keeldumise põhjusega.

16 J esitas eelotsusetaotluse esitanud kohtule Oberster Gerichtshofile (Austria kõrgeim üldkohus) erakorralise määruskaebuse.

- 17 Viimati nimetatud kohus kaldub arvama, et kahekordse täitmise välistamise põhimõte kehtib ka maksekäsu otsuste suhtes, mille liikmesriigi kohus on teinud selle alusel, et temalt on taotletud välisriigi kohtuotsuse täitmist, kuna õigussuhte üle, mis on aluseks jõustunud kohtuotsusega tunnustatud võlanõudele, ei teostata sisulist kontrolli. Seega ei kuulu põhikohtuasjas käsitletav otsus mõiste „kohtuotsus“ alla määruse nr 1215/2012 artikli 2 punkti a tähenduses.
- 18 Sellisel juhul ei ole kõnealust määrust rakendades välistatud kohtulik kontroll üldiste täitmistingimuste üle. Seetõttu leiab eelotsusetaotluse esitanud kohus, et täitev liikmesriik võib kontrollida määruse nr 1215/2012 artiklis 53 ette nähtud tunnistuses sisalduvaid andmeid, mistõttu võlgnik võib tugineda sellele, et tingimused täitmiseks puuduvad näiteks seepärast, et ei ole tehtud kohtuotsust selle määruse artikli 2 punkti a tähenduses või et see määrus ei ole kohaldatav.
- 19 Nimetatud kohus märgib siiski, et liidu õiguse õige kohaldamine ei ole nii ilmne, et see ei jäta ruumi põhjendatud kahtlusele.
- 20 Neil asjaoludel otsustas Oberster Gerichtshof (Austria kõrgeim üldkohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas [määruse nr 1215/2012] artikli 2 punkti a ja artiklit 39 tuleb tõlgendada nii, et täidetav kohtuotsus on olemas ka siis, kui pärast liikmesriigis lihtmenetluse korras toimunud võistlevat kohtumenetlust, mis puudutas siiski ainult täitemenetluse võlgniku suhtes kolmandas riigis tehtud kohtuotsuse õigusjõudu, kohustati viimast tasuma võlg hagejale, kelle kasuks oli tehtud kolmanda riigi kohtumenetluses seda võlanõuet tunnustav jõustunud kohtuotsus, kusjuures liikmesriigis oli kohtumenetluse ese piiratud üksnes selle hindamisega, kas on olemas jõustunud kohtuotsuse alusel esitatud võlanõue täitemenetluse võlgniku vastu?

2. Kui esimesele küsimusele vastatakse eitavalt:

kas määrust [nr 1215/2012], eriti selle artiklit 1, artikli 2 punkti a ning artikleid 39, 45, 46 ja 52, tuleb tõlgendada nii, et täitmisest keeldutakse sõltumata sellest, kas esinevad [määruse] artiklis 45 sätestatud alused, kui kontrollitav kohtuotsus ei ole kohtuotsus [määruse] artikli 2 punkti a või artikli 39 tähenduses või kui kohtuotsuse aluseks olev nõue kohtuotsuse teinud liikmesriigis jääb välja [sama määruse] kohaldamisalast?

3. Kui vastus esimesele küsimusele on eitav ja teisele küsimusele jaatav:

kas määruse nr 1215/2012 sätteid, eriti artiklit 1, artikli 2 punkti a, artiklit 39, artikli 42 lõike 1 punkti b ning artikleid 46 ja 53, tuleb tõlgendada nii, et taotluse saanud liikmesriigi kohus peab täitmisest keeldumise taotluse menetluses juba kohtuotsuse teinud kohtu esitatud tunnistuses, mis on koostatud [määruse] artikli 53 kohaselt, esitatud teabe alusel siduvalt lähtuma sellest, et on olemas määruse kohaldamisalasse kuuluv ja täidetav kohtuotsus?“

Eelotsuse küsimuste analüüs

Esimene küsimus

- 21 Esimese küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas määruse nr 1215/2012 artikli 2 punkti a ja artiklit 39 tuleb tõlgendada nii, et maksekäsu kohtumäärus, mille liikmesriigi kohus on teinud kolmandas riigis tehtud jõustunud kohtuotsuste alusel, kujutab endast kohtuotsust ja on teistes liikmesriikides täidetav.
- 22 Kõigepealt tuleb meelde tuletada, et kuivõrd määruse nr 1215/2012 põhjenduse 34 kohaselt tunnistatakse sellega kehtetuks ja asendatakse määrus nr 44/2001, millega oli omakorda asendatud 1968. aasta Brüsseli konventsioon, siis kehtib Euroopa Kohtu poolt viimati nimetatud õigusaktide sätetele antud tõlgendus ka määruse nr 1215/2012 puhul, kui vastavaid sätteid on võimalik pidada „samaväärseks“ (10. märtsi 2022. aasta kohtuotsus BMA Nederland, C-498/20, EU:C:2022:173, punkt 27 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 23 Nii on see aga esiteks selle konventsiooni artikli 25 ja artikli 27 punkti 1 ning määruse nr 44/2001 artikli 32 ja artikli 34 punkti 1 ning teiseks määruse nr 1215/2012 artikli 2 punkti a ja artikli 45 lõike 1 punkti a puhul.
- 24 Nagu Euroopa Kohus märkis seoses määruse nr 44/2001 artikliga 32, mis on määruse nr 1215/2012 artikli 2 punktiga a samaväärne säte, hõlmab mõiste „kohtuotsus“ liikmesriigi kohtu tehtud lahendeid, ilma neid sisust tulenevalt eristamata (vt selle kohta 15. novembri 2012. aasta kohtuotsus Gothaer Allgemeine Versicherung jt, C-456/11, EU:C:2012:719, punkt 23).
- 25 Sellest tuleneb, et see mõiste hõlmab ka maksekäsu kohtumäärust, mille liikmesriigi kohus on teinud kolmandas riigis tehtud jõustunud kohtuotsuste alusel.
- 26 Nimelt nähtub Euroopa Kohtu praktikast, et selleks, et otsused kuuluksid määruse nr 1215/2012 kohaldamisalasse, piisab sellest, et need oleksid kohtuotsused, mis enne hetke, kui nende tunnustamist ja täitmist mõnes teises liikmesriigis peale päritoluliikmesriigi taotletakse, olid või võisid olla selles päritoluliikmesriigis erinevate reeglite alusel võistleva kohtumenetluse esemeks (vt analoogia alusel 2. aprilli 2009. aasta kohtuotsus Gambazzi, C-394/07, EU:C:2009:219, punkt 23 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 27 Määrusega nr 1215/2012 kehtestatud süsteem ja selle määrusega taotletud eesmärgid kinnitavad seda laia ja autonoomset tõlgendust (vt analoogia alusel 15. novembri 2012. aasta kohtuotsus Gothaer Allgemeine Versicherung jt, C-456/11, EU:C:2012:719, punktid 26 ja 28).
- 28 Mis esimesena puudutab määrusega nr 1215/2012 taotletavaid eesmärgi, siis selle põhjenduses 6 on esile toodud tsiviil- ja kaubandusajades tehtud kohtuotsuste vaba liikumise eesmärk. Lisaks nähtub selle põhjendustest 4 ja 26, et määruse eesmärk on lihtsustada vorminõudeid, et selle määrusega seotud liikmesriikidest pärit kohtuotsuste tunnustamine ja täitmine oleks kiire ja lihtne. Nagu aga märkis Euroopa Komisjon, kohustaks selle määruse artikli 2 punkti a teistsugune tõlgendus siduma mõistet „kohtuotsus“ selle sisuga, mis oleks selle eesmärgiga vastuolus.
- 29 Mis teisena puudutab määrusega nr 1215/2012 korraldatud süsteemi, siis selle põhjenduses 26 on rõhutatud liikmesriikide kohtute vastastikuse usalduse põhimõtte tähtsust kohtuotsuste täitmisel, mis eeldab, et mõistet „kohtuotsus“ ei tõlgendataks kitsalt.

- 30 Seda vastastikust usaldust aga kahjustaks see, kui ühe liikmesriigi kohus saaks eitada seda, et maksekäsu kohtumääruse puhul on tegemist „kohtuotsusega“, mille teise liikmesriigi kohus on teinud kolmandas riigis tehtud jõustunud kohtuotsuste alusel.
- 31 Kokkuvõttes tooks määruse nr 1215/2012 artikli 2 punkti a tähenduses mõiste „kohtuotsus“ kitsas tõlgendamine kaasa selle, et luuakse kohtute tehtud lahendite liik, mis küll ei kuulu selle määruse artiklis 45 ammendavalt loetletud erandite hulka, kuid mis ei saa kuuluda mõiste „kohtuotsus“ alla ning mida teiste liikmesriikide kohtud ei ole seega kohustatud täitma. Selline lahendite liik oleks vastuolus määruse artiklitega 39, 45 ja 46 kehtestatud süsteemiga, millega on ette nähtud kohtuotsuste *ipso iure* täitmine ja on välistatud päritoluliikmesriigi kohtute pädevuse kontroll taotluse saanud liikmesriigi kohtutes (vt analoogia alusel 15. novembri 2012. aasta kohtuotsus Gothaer Allgemeine Versicherung jt, C-456/11, EU:C:2012:719, punkt 31).
- 32 Käesoleval juhul nähtub eelotsusetaotlusest, et põhikohtuasjas vaidlusaluse High Courti kohtumääruse suhtes toimus päritoluliikmesriigis vähemalt võistlev lihtmenetlus, mistõttu kujutab see endast kohtuotsust määruse nr 1215/2012 artikli 2 punkti a tähenduses. Järelikult, kuna kohtuotsus on tunnistatud selles liikmesriigis täidetavaks, on see nimetatud määruse artikli 39 alusel teistes liikmesriikides samuti täidetav.
- 33 Seda järeldust ei lükka ümber asjaolu, et sisuliselt tehti see kohtumäärus selliste kolmandas riigis tehtud kohtuotsuste täitmiseks, mis iseenesest ei ole liikmesriikides täidetavad.
- 34 Nimelt, kuna määruse nr 1215/2012 kohaldamisala on piiratud kohtualluvuse ning liikmesriikide tehtud kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise küsimustega ning kuna puuduvad muud liidu õiguse sätted, mis reguleerivad neid küsimusi kolmandate riikide kohtute tehtud otsuste puhul, on neil liikmesriikidel põhimõtteliselt vabadus määratleda tingimused ja menetlused, mis võimaldavad liikmesriigi kohtutel lahendada neile esitatud vaidlusi. Sellest järeldub, et mõnes liikmesriigis olemasolevatele teatud liiki menetlustele ja kohtuotsustele ei ole teistes liikmesriikides tingimata samaväärseid olemas.
- 35 Mis puudutab täpsemalt küsimust, millised tagajärjed võivad liikmesriikides olla kolmandate riikide kohtute tehtud otsustel, siis liidu tasandil ühtlustamise puudumise tulemuseks on see, et liikmesriigi kohtud võivad vastavalt kohaldatavale riigisisesele õigusele õiguspäraselt teha täidetavaid kohtuotsuseid nende kolmandate riikide kohtuotsuste alusel, samas kui samade kohtuotsuste arvessevõtmine teistes liikmesriikides sõltub täidetavaks tunnistamise nõudest.
- 36 Lisaks olgu nenditud, et vastupidi sellele, mida eelotsusetaotluse esitanud kohus kaldub arvama, ei tähenda 20. jaanuari 1994. aasta kohtuotsus Owens Bank (C-129/92, EU:C:1994:13) – millest võib analoogia alusel järeldada, et määruse nr 1215/2012 artikleid 29–31 ei kohaldata menetlustes, mille eesmärk on tunnistada täidetavaks kolmandas riigis tsiviil- ja kaubandusasjas tehtud kohtuotsused –, et kolmanda riigi kohtuotsuse alusel tehtud kohtuotsus, mille liikmesriik on teinud oma kohtualluvuse ja menetlusnorme järgides, ei saa kuuluda selle määruse kohaldamisalasse.
- 37 Esiteks ja sarnaselt kõigi teiste riigisiseste kohtute otsustega ei sõltu niisuguste lahendite nagu põhikohtuasjas käsitletava määruse kvalifitseerimine määruse nr 1215/2012 artikli 2 punkti a tähenduses kohtuotsuseks kuidagi sellest, kas menetlus, mille tulemusel see tehti, kuulub ise selle määruse kohaldamisalasse, kuna määruse nr 1215/2012 eesmärk ei ole liikmesriikide menetlusnormide ühtlustamine (vt selle kohta 9. septembri 2021. aasta kohtuotsus Toplofikatsia Sofia jt, C-208/20 ja C-256/20, EU:C:2021:719, punkt 36 ning viidatud kohtupraktika).

- 38 Teiseks ja igal juhul tehti 20. jaanuari 1994. aasta kohtuotsuses Owens Bank (C-129/92, EU:C:1994:13, punktid 14 ja 18) selgelt vahet 1968. aasta Brüsseli konventsiooni kohaldamatusel menetlustele, milles käsitletakse kolmandas riigis tsiviil- ja kaubandusajades tehtud kohtuotsuste tunnustamist või täitmist, ning sellel, kas see konventsioon on kohaldatav kõigile osalisriigi kohtute otsustele, olenemata selle otsuse nimetusest.
- 39 Seega tuleb tõdeda, et ükski määruse nr 1215/2012 säte ega ükski selle määrusega taotletud eesmärk ei takista seda, et maksekäsu kohtumäärus, mille liikmesriigi kohus on teinud kolmandas riigis tehtud jõustunud kohtuotsuste alusel, jääb selle määruse kohaldamisalasse.
- 40 Määruse nr 1215/2012 artiklitega 39, 45 ja 46 kehtestatud süsteemist tuleneb siiski, et sellise kohtumääruse tunnistamine kohtuotsuseks määruse artikli 2 punkti a tähenduses ei võta täitemenetluse võlgnikult õigust vaidlustada selle kohtuotsuse täitmist, tuginedes mõnele artikli 45 kohasele keeldumispõhjusele.
- 41 Eelkõige tuleneb määruse nr 1215/2012 artikli 45 lõike 1 punktist a koostoimes määruse artikliga 46, et kohtuotsuse tunnustamisest keeldutakse huvitatud poole taotlusel, kui tunnustamine on selgelt vastuolus taotluse saanud liikmesriigi avaliku korraga.
- 42 Siiski tuleb rõhutada, et kuigi liikmesriikidel on põhimõtteliselt vabadus otsustada oma riigisisese käsitlemise kohaselt, millised on avaliku korraga seotud nõuded, tulenevad selle mõiste piirid siiski määruse tõlgendamisest. Seega on Euroopa Kohus hoolimata asjaolust, et ta ei saa otsustada liikmesriigi avaliku korra sisu üle, siiski pädev kontrollima piire, mille raames liikmesriigi kohus võib sellele mõistele tugineda, et teise liikmesriigi kohtu otsus tunnustamata jätta (vt analoogia alusel 28. märtsi 2000. aasta kohtuotsus Krombach, C-7/98, EU:C:2000:164, punktid 22 ja 23, ning 16. juuli 2015. aasta kohtuotsus Diageo Brands, C-681/13, EU:C:2015:471, punkt 42 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 43 Määruse nr 1215/2012 artikkel 52, millega ei ole lubatud teises liikmesriigis tehtud kohtuotsuse sisuline läbivaatamine, keelab taotluse saanud liikmesriigi kohtul keelduda kõnealuse otsuse tunnustamisest ainuüksi põhjusel, et õigusnorm, mida kohaldas päritoluriigi kohus, erineb sellest, mida taotluse saanud riigi kohus oleks kohaldanud, kui tema poole oleks kohtuvaidluse lahendamiseks pöördutud. Samuti ei tohi taotluse saanud riigi kohus kontrollida, kas päritoluriigi kohus on täpselt hinnanud õiguslikke ja faktilisi asjaolusid (vt analoogia alusel 28. märtsi 2000. aasta kohtuotsus Krombach, C-7/98, EU:C:2000:164, punkt 36, ja 16. juuli 2015. aasta kohtuotsus Diageo Brands, C-681/13, EU:C:2015:471, punkt 43 ning seal viidatud kohtupraktika).
- 44 Selleks et pidada kinni teises liikmesriigis tehtud kohtuotsuste sisulise läbivaatamise keelust, on määruse nr 1215/2012 artikli 45 lõike 1 punktis a osutatud avaliku korra tingimusele tuginemine lubatud üksnes juhul, kui selles liikmesriigis tehtud kohtuotsuse tunnustamine rikkus ilmselgelt õigusnormi, mida taotluse saanud liikmesriigi õiguskorras loetakse ülioluliseks, või õigust, mida selles õiguskorras kaitstakse põhiõigusena (vt analoogia alusel 28. märtsi 2000. aasta kohtuotsus Krombach, C-7/98, EU:C:2000:164, punkt 37, ning 16. juuli 2015. aasta kohtuotsus Diageo Brands, C-681/13, EU:C:2015:471, punkt 44 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 45 Selline rikkumine võib seisneda muu hulgas selles, et täitemenetluse võlgnikul ei olnud võimalik end otsuse teinud kohtus tõhusalt kaitsta ega päritoluliikmesriigis vaidlustada otsust, mille täitmist taotletakse (vt selle kohta 2. aprilli 2009. aasta kohtuotsus Gambazzi, C-394/07, EU:C:2009:219, punktid 27, 37, 45 ja 46).

- 46 Seega, kui J-il õnnestub käesoleval juhul tõendada taotluse saanud liikmesriigi kohtus, et tal ei olnud võimalik päritoluliikmesriigis sisuliselt vaidlustada nõudeid, mille põhjal tehti Jordaania kohtuotsused, mis olid põhikohtuasjas kõne all oleva kohtumääruse aluseks, võiks see kohus keelduda kõnealuse kohtumääruse täitmisest põhjusel, et see on ilmselgelt vastuolus riigisisese avaliku korraga. Seda peab hindama üksnes eelotsusetaotluse esitanud kohus.
- 47 Kõike eeltoodut arvesse võttes tuleb esimesele küsimusele vastata, et määruse nr 1215/2012 artikli 2 punkti a ja artiklit 39 tuleb tõlgendada nii, et maksekäsu kohtumäärus, mille liikmesriigi kohus on teinud kolmandas riigis tehtud jõustunud kohtuotsuste alusel, kujutab endast kohtuotsust ja see on täidetav teistes liikmesriikides, kui see on tehtud päritoluliikmesriigis toimunud võistleva kohtumenetluse tulemusel ja see on tunnistatud seal täidetavaks, kuigi selle maksekäsu kohtumääruse tunnistamine kohtuotsuseks ei võta täitemenetluse võlgnikult õigust taotleda määruse artikli 46 kohaselt täitmisest keeldumist ühel määruse artiklis 45 loetletud põhjusel.

Teine ja kolmas küsimus

- 48 Arvestades esimesele küsimusele antud vastust, ei ole teisele ja kolmandale küsimusele vaja vastata.

Kohtukulud

- 49 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kolmas koda) otsustab:

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2012. aasta määruse (EL) nr 1215/2012 kohtualluvuse ning kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades artikli 2 punkti a ja artiklit 39 tuleb tõlgendada nii, et maksekäsu kohtumäärus, mille liikmesriigi kohus on teinud kolmandas riigis tehtud jõustunud kohtuotsuste alusel, kujutab endast kohtuotsust ja see on täidetav teistes liikmesriikides, kui see on tehtud päritoluliikmesriigis toimunud võistleva kohtumenetluse tulemusel ja see on tunnistatud seal täidetavaks, kuigi selle maksekäsu kohtumääruse tunnistamine kohtuotsuseks ei võta täitemenetluse võlgnikult õigust taotleda määruse artikli 46 kohaselt täitmisest keeldumist ühel määruse artiklis 45 loetletud põhjusel.

Allkirjad